

naše bystričany

© Obec Bystričany

2023/2

BYSTRĪČANY | VIESKA | CHALMOVÁ

NEPREDAJNÉ

Obsah

3 Príhovor starostu

7 Obec informuje

17 Komunita
v Bystričanoch

51 Kultúra v obci

69 Základná škola
s materskou školou
Bystričany

89 Projekty a stavby

109 Žijú medzi nami:
Katka Lukáčová

Príhovor starostu

Vážené obyvateľky a obyvatelia obce, opäť sa vám prihovám na úvodných stranách nášho obecného magazínu Naše Bystričany. Som veľmi rád za spätnú väzbu, ktorú od vás pravidelne na magazín dostávame. Dovolím si povedať, že vďaka tomuto periodiku budeme mať peknú obecnú kroniku, ktorá systematicky zaznamenáva život v Bystričanoch a pre budúce generácie bude cenným zdrojom informácií o minulosti. Hlavným poslanstvom nášho periodika je informovať vás, obyvateľov, o dianí v obci. Niektoré správy sú možno pre vás novinkou, iné ste už zaregistrovali z iných informačných kanálov. Niektoré informácie vás zaiste potešia, iné možno nahnevajú, no taký je už život – život obce nevynímajúc – nie je vždy všetko ružové.

Budem úprimný a musím napísať, že ružovo na tom nie je ani aktuálna situácia s financiami v samospráve. Nie je to však naša chyba. Obce a mestá sú (vo väčšine) rozumní hospodári. Ako predstavitelia samosprávy si nemôžeme dovoliť mať rozpočty v schodku. Pre nás starostov a starostky je to niečo nepredstaviteľné. Spolu s poslancami obecného zastupiteľstva a kolegami z úradu narábame s rozpočtom veľmi rozumne, efektívne a hospodárne. Výpadok nám spôsobujú vonkajšie faktory. Konkrétne sú to nekompetentné rozhodnutia zhora, ktoré nie sú kryté v štátnom rozpočte ako napríklad „rodinný balíček“, ktorý nám zobral desiatky tisíc eur. Ďalej je to neustále presúvanie kompetencií a to bez finančného krytia. Momentálne ich máme vyše štyri tisíc.

S týmito finančnými prostriedkami obce a mestá počítali pre rozvoj svojich území. Nechápte ma zle, samozrejme, že som zástanca toho, aby štát rodinám s deťmi pomohol. Problémom je, že im pomáha na úkor samospráv, ktorým peniaze použité na financovanie balíčka, zobral. Nehovoriac o tom, že sa častokrát nepomáha ľuďom, ktorí sú najviac ohrození ako nízkopríjmové domácnosti, slobodné matky, občania so zdravotným postihnutím a v neposlednom rade naši drahí seniori.

Nebudem tu však vyplakávať a zaťažovať vás problémami, ktoré má riešiť a rieši vedenie obce, respektíve jeho aparát. Na druhej strane chcem, aby ste transparentne vedeli, ako sa veci majú. Zároveň vám deklarujem, že spolu s celým tímom robíme všetko preto, aby ste výpadok v obecnej pokladni pocítili čo najmenej.

Je nutné však otvorene povedať, že v nasledujúcich mesiacoch budú mať obce a mestá problémy pri zostavovaní rozpočtov a bude nutné hľadať financie. Tento stav sa dotkne

všetkých poplatkov za služby, školstva, nájomného bývania a v neposlednom rade investícií. Mnohé z projektov sa jednoducho možno nebudú realizovať, lebo obce a mestá nebudú mať peniaze na spolufinancovanie.

Máme však aj dobré správy. Finančné zdroje na bežné výdavky sú jedna vec, externé zdroje druhá. Na tomto poli, na poli pripravenosti čerpať financie z európskych projektov, si stojíme viac ako dobre. Naša obec je v tomto smere veľmi dobre pripravená a dovoľm si tvrdiť, že pred viacerými samosprávami máme náskok. Na úrade máme pripravené projekty za milióny eur, ktoré by mohli do našej obce prísť. Nová škôlka, rekonštrukcia školy, telocvičňa, športoviská, vodozádržné opatrenia, cesty, chodníky, zdravotné stredisko, kultúrny dom, IBV, cyklotrasy, priemyselný park, Termálne kúpalisko Chalmová, fotovoltaiické elektrárne a mnoho iného. Keď kompetentní vyhlásia výzvy,

budeme stáť v prvom rade a snažiť sa o získanie týchto externých zdrojov na rozvoj obce. Rozdiel medzi Bystričanmi a inými obcami môže byť v tom, že pripraví projekt, potrebné doklady a stavebné konania trvá často aj tri roky. My všetky tieto byrokratické procesy máme pri veľkom množstve projektov zvládnuté a disponujeme právoplatnými stavebnými povoleniami. Negatívom je, že projektové dokumentácie stoja tisíce eur.

Keď však nemáte projekt pripravený, nemôžete čerpať. Ak ho máte pripravený a nerealizujete ho, sú to vyhodené peniaze von oknom. Momentálne máme v projektových dokumentáciách zhruba 150 000 eur. Ide o vyššie spomenuté projekty, ktoré chceme zrealizovať. Vzhľadom na pripravenosť projektov je tu šanca dotiahnuť ich do konca. O tom ako s projektami stojíme vás budeme, samozrejme, informovať.

Milé spoluobčianky, milí spoluobčania, ďakujem vám za váš záujem o veci verejné, za každú opodstatnenú pripomienku, či návrh. Súdržná obecná komunita a kvalitný život v obci neleží na pleciah jedného, dvoch, ba ani desiatich ľudí. Svoju zodpovednosť za to, ako sa nám v obci žije, nesie na svojich pleciah každý jeden z nás. Som hrdý na to, že si to väčšina z nás uvedomuje a že vďaka tejto väčšine môžeme povedať, že sa v Bystričanoch žije dobre.

Samozrejme, i my máme svoje problémy, či už obecné alebo každý z nás súkromné, no v globále si dovoľm tvrdiť, že Bystričany môžu byť na svoju komunitu a život v obci hrdé.

Ďakujem vám za to v mene svojom, v mene obecného zastupiteľstva a kolegýň a kolegov z obecného úradu.

Váš starosta
Filip Lukáč

Bystričianska komunita je to najviac, čo máme.

Obec
informuje

Vyhodnotenie dát z čističky

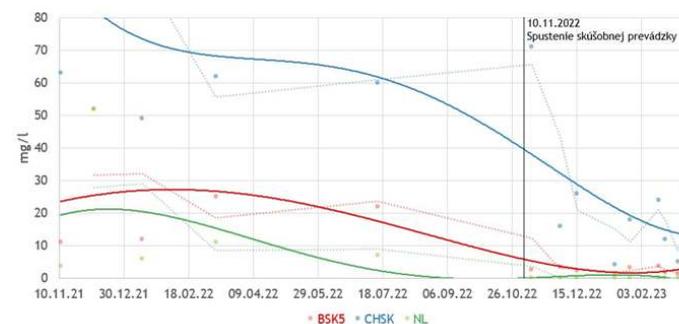
Dňa 27. apríla 2023 sme so spoločnosťou Ekoservis absolvovali pracovné dopoludnie, kde sme vyhodnotili aktuálne dáta počas skúšobnej prevádzky na našej čistiarni odpadových vôd, ktorá prešla rozsiahlou rekonštrukciou.

V Bystričanoch máme jednu z najmodernejších technológií dostupných na trhu – membránovú čistiareň odpadových vôd. Vďaka komplexnému systému dúchadiel, čerpadiel, lamelových rotátorov a pod. už teraz vieme, že splňame normy vysoko pod rámec povolenia legislatívy. Čo to znamená? Jednoducho môžeme povedať, že táto špičková technológia chráni životné prostredie a vypúšťa čisté odpadové vody do toku. Samozrejme, aj našu čistiareň trápia problémy. Tým hlavným je zvýšená spotreba elektrickej energie, ktorá pri týchto technológiách stúpla

trojnásobne (z 20 000 eur ročne na predpokladaných 60 000 eur ročne). Tento stav však už riešime a vzhľadom na južnú orientáciu čistiarne a pozemkov okolo nej, budú v blízkej budúcnosti nainštalované fotovoltaické panely, ktoré znížia spotrebu. Kombinácia modernej membránovej čistiarne, fotovoltaických panelov a kompostoviska je moderný spôsob, akým sa správať k budúcim generáciám a životnému prostrediu.

Preto pripravujeme sériu inštruktážno-náučných videí, kde sa dozviete technické zaujímavosti z našej čistiarne.

Kvalita vody na odtoku z ČOV v období 11.2021 - 03.2023

Ďakujeme, že sa pripájate na kanalizáciu a tým zlepšujete životné prostredie.

Text: OcÚ Bystričany

Nový systém zberu šatstva

V obci sme sa niekoľko mesiacov trápili s problémom s kontajnermi na odvoz šatstva – nepravidelné vývozy, neskutočné množstvo urgencií a telefonátov, neporiadok v okolí stojísk, kde šatstvo v konečnom dôsledku často skončilo v zmiešanom odpade.

Dodávateľ tejto služby na naše podnety nereagoval dostatočne pružne, preto sme sa rozhodli tento druh zberu zrušiť a nahradiť ho efektívnejším zberom – šatstvo bude odovzdávané v konkrétny deň. Prvý takýto zber sa uskutočnil 29. a 30. marca 2023 v popoludňajších hodinách v Kultúrnom dome v Bystričanoch. Počas zberu sa vyzbieralo 1,6 tony šatstva. To potvrdzuje správnosť rozhodnutia zrušiť malé nádoby na šaty na stojiskách a zbierať šaty týmto spôsobom. Tento zber budeme realizovať minimálne trikrát do roka, ďalšie zbery sú naplánované na letné mesiace a na jeseň.

Text a foto: OcÚ Bystričany

Nové osvetlenie na cintoríne

Začiatkom marca 2023 naši zamestnanci z údržby kompletne vymenili verejné osvetlenie na cintoríne v Bystričanoch.

Svoje najlepšie roky za sebou už malo 13 starých lúč. Tie kolegovia vymenili za úspornejšie a lepšie svietiace led lampy. Ďakujeme chlapcom za výmenu a veríme, že ste s novým osvetlením spokojní.

Text: OcÚ Bystričany

Nový predseda ZMOS-u

Koncom mája 2023 sme v Bratislave na 34. sneme Združenia miest a obcí Slovenska zvolili nového predsedu.

Od začiatku podporovalo ZMO Horná Nitra, ktorého je členom aj naša obec, primátora mesta Partizánske Doc. PaedDr. Jozefa Božika, PhD. Po dvojkolovej voľbe získal viac ako 60 percent hlasov a stal sa novým predsedom.

V mimoriadne ťažkom období mnohých kríz pre samosprávy, pripravovanej reformy verejnej správy a taktiež transformácie Hornej Nitry je to pre nás výborná správa. Novému predsedovi ZMOS-u gratulujeme, želáme veľa síl a tešíme sa na spoluprácu.

Text a foto: OcÚ Bystričany

Otvorenie kompostoviska

Dňa 12. júna 2023 sme otvorili areál pre odovzdanie konárov a BRO pri Čov-ke.

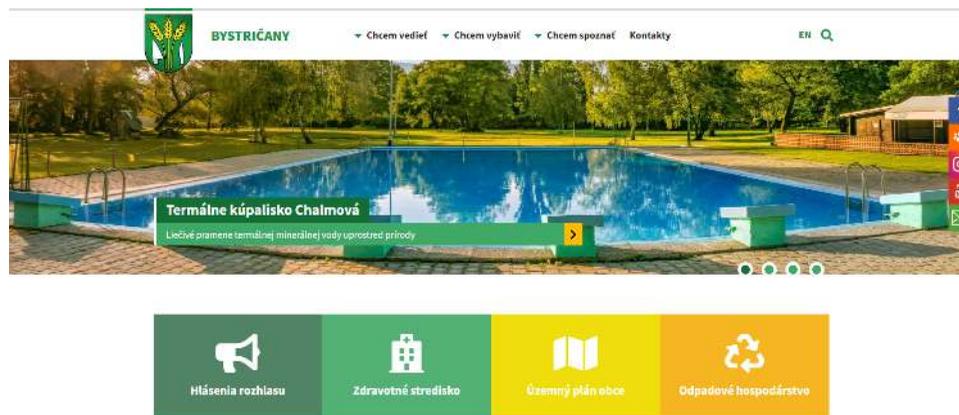
Nakoniec sme sa rozhodli opraviť okrem spevnených plôch aj celé zadné steny boxov, ktoré boli už po životnosti. Dlhšie sme riešili, akým spôsobom nastaviť otváranie areálu. Naším cieľom nie je, aby samospráva obmedzovala obyvateľov, ale im pomáhala. To, že existuje niekoľko ľudí, ktorí nerešpektujú pravidlá, by nemalo obmedziť celú komunitu. Budeme sa aj naďalej pokúšať vysvetľovať, že mikrovlnky nepatria do trávy alebo kočky a bicykle medzi konáre. Z tohto dôvodu sme pridali do areálu viac kamier a vyskúšame otvoriť areál nepretržite.

Často sa totiž nám stáva, že do zložiek BRO niekto vyhodí úplne iný odpad, ako tam má byť, pritom má vedľa stojisko na kontajnery, kde sa dajú odovzdať všetky suroviny. Je to aj príprava na systém ako triediš, toľko platíš. Dúfame, že to tak bude môcť zostať. Zároveň platí, že od 12. júna 2023 bude uzavretý a monitorovaný areál cintorína a bude sa postupne čistiť a upravovať priestor dočasného odovzdania. Ďakujeme za pochopenie, ak máte návrhy na zlepšenie pokojne nám ich napíšte alebo osobne povedzte.

Text a foto: OcÚ Bystričany

Máme novú webstránku

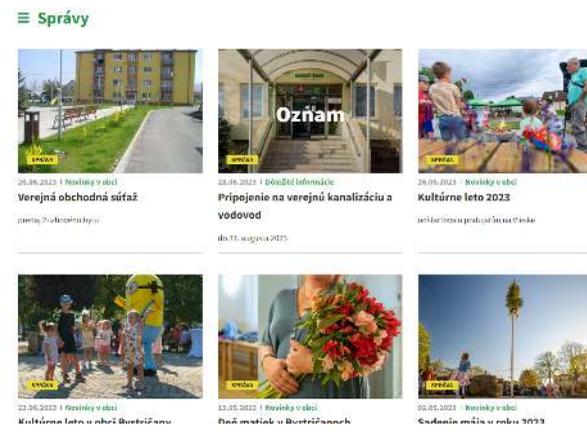
Modernizáciu si pýtalo webové sídlo našej obce.

Doba ide dopredu aj v digitálnej oblasti a my sme sa tomu prispôbili. Pred niekoľkými týždňami sme spustili úplne nový dizajn stránky www.bystricany.sk, na ktorom pracoval tím ľudí viac ako tri roky. V troch prehľadných okruhoch: Chcem vedieť, Chcem vybaviť, Chcem spoznať nájdete všetky informácie, ktoré potrebujete ako občania, či návštevníci,

našej obce vedieť. V prípade, že by vám nejaké chýbali, ozvite sa nám a dajte vedieť, radi stránku posunieme k ešte lepšiemu. Web dopĺňajú kvalitné fotografie od našich dvorných fotografov, manželov Obžerovcov. Budeme radi, ak na nový web zavítate. Prezerajte, klikajte, bádajte, veríme, že sa dozviete mnoho zaujímavých informácií a budete z novej webky rovnako nadšení ako my.

Text a snímky: OcÚ Bystričany

25
BYSTRICANY

Komunita v Bystričanoch

Stretnutie jubilantov

V našej obci si už tradične pripomínáme v mesiaci november okrúhle životné jubileá. Inak tomu nebolo ani minulý rok.

V našej obci si už tradične pripomínáme v mesiaci november okrúhle životné jubileá. Inak tomu nebolo ani minulý rok. Jubilanti prijali naše pozvanie a rozhodli sa krásny vek 60, 70, 80, 90 a viac rokov spolu s nami osláviť. „Niektorí z vás patria ku generácii, ktorá zažila rôzne útrapy či dokonca vojny.

Mnohí ste počas svojho života prešli viacerými spoločenskými i politickými zmenami celej spoločnosti. Žili ste v dobách, keď nebolo možné slobodne povedať svoj názor a vyjadriť svoj postoj. Hodnoty, ktoré sú dnes často vnímané ako samozrejmé, ste si museli vybojovať.

Museli ste sa často poriadne popasovať so životom, ktorý bol v mnohom iný ako dnes. Aj vďaka vám majú mladšie generácie viac možností a aj keď to tak niekedy možno nevyzerá, sme vďační za všetko, čo ste pre nás urobili. Úprimne vám za to ďakujeme,“ povedal vo svojom príhovore starosta Filip Lukáč. Milí naši jubilanti v mene našej samosprávy vám prajeme veľa zdravia, lásky, optimizmu a radosti vo vašich životoch.

Ešte raz gratulujeme a prajeme všetko dobré aj prostredníctvom nášho obecného magazínu Naše Bystričany.

*Text: OcÚ Bystričany
Foto: ABO Photography*

Vianočné sviatky 2022

V Bystričanoch máme počas obdobia adventu dlhoročnú tradíciu, keď sa stretávame na našom námestí na vianočných trhoch.

A tak tomu bolo po dvojročnej pauze aj ostatný rok. I keď Vianoce sú každý rok, ich čaro sa nedá ničím nahradiť a je neopakovateľné. Napriek dospelosti asi v každom z nás tak trochu drieme malé dieťa, ktoré sa teší na štedrý večer, voňavú kapustnicu, smaženého kapra a oblátky s medom. Zaiste najkrajším darčekom sú pre nás všetkých chvíle s našimi milovanými, dni voľna a oddychu strávené v kruhu rodiny a priateľov.

Veľmi nás teší, že medzi takéto okamihy mnoho obyvateľov obce radí aj predvianočné stretnutie na našom námestí. Veľmi si túto sviatočnú atmosféru a spoločné chvíle vážime.

*Text: OcÚ Bystričany
Foto: ABO Photography*

Zo života a činnosti Základnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska v Bystričanoch

Po zrušení kovidových opatrení dostala miestna organizácia našich seniorov „nový dych“. O tom, ako aktívne dnes žijú sa dozviete z nasledujúcich riadkov.

ZO JDS v Bystričanoch sa vo svojej činnosti riadila v roku 2022 a aj v tomto roku priliehavým mottom: „Človek nežije len preto, aby žil, ale aby niečo pre svojich, pre svoju obec vykonal a tak bol pre ňu užitočný“.

Naša veľká rodina seniorov oceňuje priateľstvo v rámci medziľudských vzťahov, zúčastňuje sa aktívne na organizovaných podujatiach,

cení si dobrovoľnú prácu členov výboru. Sme radi, že občania nepodľahli falošnému prísloviu „V mojom veku už nič nedokážem!“ Naša členská základňa má 137 členov. Organizáciu vedie sedemčlenný výbor v zložení: predseda – Anna Iliášová, podpredseda – Marika Obžerová, tajomník – Oľga Duchovičová, pokladník – Mária Wolfová, členovia výboru – Terézia Sliepková, Eva Nová, Marta Obžerová.

Revízná komisia: Mária Gašparovičová-Gelačáková, Mária Lehotkaiová, Marta Gašparovičová. Klubová rada: Terézia Janíková, Helena Ferenčíková, Bc. Helena Smitková.

Každá akcia, či podujatie sú dôsledne premyslené, dôstojné, zábavné, majú teda dobrú úroveň. To prináša úžitok pre zúčastnených. Z podujatí, ktoré seniori najviac ocenili vyberáme:

V apríli 2022 sme zorganizovali autobusový zájazd do Nitry na výstavu kvetov Gardénia. V máji sme absolvovali turistiku na Farmu pod Vtáčnikom.

Ku Dňu detí sme v klubových priestoroch zrealizovali výstavu hračiek pre deti MŠ a 1. stupeň ZŠ. V závere júna sme sa po dlhom čase stretli na obľúbenom športovom dni seniorov.

V auguste obec tradične organizuje Letné slávnosti obce. Tento rok boli slávnosti spojené so 14. ročníkom Viesok na Slovensku. Návštevníkov Viesok a Vísok sme uvítali v areáli Termálneho kúpaliska v Chalmovej. Dňa 13. augusta 2022 v rámci letných slávností boli slávnostne odovzdané ocenenia Bystričiansky štvorlístok. Dostali ho jednotlivci a kolektívy, ktoré v obci zanechali svoje stopy v spoločensko-kultúrnom živote, či v športe.

V septembri sme sa tešili na Gastro dni obce, zelenú mala kapusta. Skupiny nadšencov pripravovali pokrmy z tejto zeleniny.

Naše členky pre spestrenie jedál piekli kapustníky, podplamenníky, bryndzovníky, štrúdle a iné pochúťky.

V spolupráci s Maticou Slovenskou v Partizánskom sme 21. septembra 2022 zorganizovali zájazd „Historické putovanie po Myjavských Kopaniciach“. Navštívili sme celý rad historicky významných oblastí. Spestrením našej činnosti bola prednáška „Bezpečná jeseň života“, ktorú zrealizoval Okresný policajný zbor Prievidza.

Naši členovia obľubujú divadelné predstavenia. V októbri sme sa zabavili na premiére predstavenia „Rozsobáše“ v Divadle A. Bagara v Nitre. Aj ďalší mesiac sme sa kultúrne vyžívali v Divadle z dvora v Prievidzi.

Naše Mikulášske posedenie pre seniorov sa nám vydarilo vo veľkom štýle uskutočniť 5. decembra 2022. Prítomných bolo 88 členov.

V nasledujúci deň sme odovzdali mikulášske balíčky aj piatim našim občanom, ktorých sme navštívili v Sociálnom zariadení v Zemianskych Kostolanoch a spríjemnili sme im popoludnie aj s malým kultúrnym programom, ktorý pripravila naša spevácka skupina Bystričianka.

Rok 2023 začal s plným nasadením. Už začiatkom februára sa konala v klube zdravotná prednáška „Účinky liečivých bylín na organizmus a potláčanie bolesti pohybového aparátu“. Veľkou očakávanou akciou bola výročná členská schôdza JDS. Zúčastnilo sa jej rekordných 109 členov.

V programe, okrem iného, boli odmenení jubilujúci členovia. Najstaršou členkou je pani Anna Pravdová, ktorá má 99 rokov. Najstarší člen organizácie je pán František Obžera, ktorý má 96 rokov. Atmosféra VČS bola neopísateľná.

V marci sme sa stretli v miestnej knižnici. COOP Jednota zabezpečila pre seniorov priamu besedu s hosťom, so spisovateľom, pôvodne vyšetrovateľom z kriminálnej oblasti.

V apríli sme sa v rámci „Dňa zeme“ zúčastnili brigád v obci, v Chalmovej a aj na Vieske. Nebola to prvá brigáda – naši členovia sú pri brigádach v obci vždy veľmi ústretoví a nápomocní.

V máji sme uskutočnili zájazd do Bojníc na výstavu kaktusov v Botany Parku. Ďalší zájazd sa nám vydaril na hrad v Červenom Kameni v spolupráci s Maticou slovenskou v Partizánskom. Zároveň sme navštívili Modru, kde sme boli účastníkmi osláv 140. výročia keramickej tradície.

Na Deň detí, 1. júna sme pre deti MŠ a 1. stupeň ZŠ pripravili a uskutočnili v kultúrnom dome Detský zábavný kabaret, v ktorom sa okrem iného realizovali členky speváckej skupiny Bystričianka.

Podujatia, ktoré sme vymenovali, nie sú ani zďaleka všetky, ktoré výbor JDS uskutočnil. Radosť z vydarených podujatí, spokojnosť občanov bola zadosťučinením pre nás – organizátorov.

Náš život sa stále riadi nejakými zákazmi, príkazmi, poučovaním a podobne. Nikdy nie je na škodu pripomenúť si v dôchodcovskom veku napríklad toto:

Milí seniori!

- Nech je práca pre vás viac hrou ako nevyhnutnosťou. Nech je doplnkom života, prostriedkom na realizáciu a regeneráciu síl.
- Nie je dobre robiť viac vecí naraz. Neponáhľať sa. Zbaviť sa obáv, že bezo mňa to nepôjde.
- Hovoriť si: nenechám sa znepokojovať a zneisťovať.
- V starostlivosti o zdravie: dbať na životosprávu, mať dostatok pohybu a venovať sa vychádzkam v prírode.
- Viesť láskyplný život. Držať sa zásady: „Čo ťa nepáli, nehas!“
- „Neodsudzujte ľudí skôr, ako ich poznáte.“

Aby bola činnosť organizácie JDS v prospech dôchodcov, musí byť aj dobrá spolupráca s obecným úradom, so starostom obce a jeho spolupracovníkmi. A my – bystričianski dôchodcovia – my takúto spoluprácu máme a vysoko si ju vážime. Bez pomoci úradu, bez spolupráce s ostatnými organizáciami v obci, by sme neboli tak spokojnou a šťastnou komunitou. Preto všetkým zo srdca ďakujeme a tešíme sa na ďalšie naplánované akcie, ktoré nás ešte do konca roka čakajú.

*Text: Výbor ZO JDS Bystričany
Foto: Anton Obžera, Peter Obžera*

Zo života záhradkárov

Základná organizácia Slovenského zväzu záhradkárov v Bystričanoch (ZO) vznikla v roku 1959. Ustanovujúca schôdza sa uskutočnila dňa 1. marca 1959 v miestnosti Ľudovej školy v Bystričanoch. Zúčastnilo sa jej 31 občanov. Prihlášku podpísalo 22 občanov. Noví členovia si zvolili výbor v zložení: predseda – Trnka Ján, podpredseda – Pravda Jozef, tajomník – Rybár Štefan, pokladník – Vrtiel Štefan, hospodár – Matúška Štefan. Revízori: Laurinec Ján a Komžík Jozef. V roku 1972 mala ZO 28 členov a novým predsedom sa stal pán Vrtiel Štefan. Každý rok ZO objednávala pre členov mladé ovocné stromky na sadenie a umelé hnojivo. V roku 1977 ZO zakúpila

mláňačku na mlátenie obilia + motor Slávia. V roku 1981 mala ZO 90 členov. Pretože ubúdala chov koní, členovia sa dožadovali zakúpenia traktora na obrábanie záhrad. Výbor na tejto požiadavke pracoval, ale nebolo jednoduché ju splniť. Až dňa 15. apríla 1980 sa nám podarilo po veľkom úsilí zakúpiť vytúžený malotraktor. MNV (Miestny národný výbor) nám pridelil budovu starej požiarnej zbrojnice, ktorú využívame ako garáž a malú miestnosť na výborové schôdze. Výbor ZO rozhodol, že s malotraktorom budú vykonávať služby Emil Pastierik a Július Benko. K malotraktoru sme zaobstarali nasledovné príslušenstvo: 2 ks jednoradový pluh, 1 ks dvojradový pluh, 1 ks kultivátor, 2 ks brány a vlečku.

Dňa 9. a 10. októbra 1980 sme prvýkrát zorganizovali výstavu ovocia a zeleniny spojenú s výstavou umeleckých výšiviek miestnej organizácie SZŽ (Slovenský zväz žien). V roku 1983 presiahol počet členov ZO stovku, konkrétne sme mali 103 členov. V tomto roku sme po veľkej úprave domu pána Trníka vybudovali muštáreň na lisovanie ovocia. Veľkú zásluhu na tom mal predseda pán Vrtiel. Do prevádzky sa dala 14. septembra 1983 a vylisovalo sa 1 800 litrov šľavy. V roku 1984 sa vylisovalo v muštárni vyše 4 500 litrov šľavy. Aj v tomto roku sme za spoluúčasti SZŽ uskutočnili výstavu ovocia a zeleniny a umeleckých výšiviek. V roku 1985 sa v muštárni vylisovalo 8 954 litrov šľavy. V roku 1987 sa nám podarilo zakúpiť druhý malotraktor, pretože jeden nestačil pokryť záujem. V tomto roku sa stal novým predsedom ZO pán Sliepka Štefan. V roku 1988 nám MNV poskytlo pôdu bývalej tehelne, kde sa nachádzalo obecné smetisko.

Členovia tento terén za pomoci mechanizmov upravili tak, aby sa tu mohli v budúcnosti vysadiť ovocné stromky, a tak vzniknúť ovocný sad. Po niekoľko rokov sme túto pôdu rekultivovali (orali, hnojili, zbierali kamene). Sad sme oplotili a v rohu sadu sme zásluhou pána Ladislava Bartu a Emila Pastierika vybudovali veľkú plechovú garáž na uskladnenie mláňačky. V roku 1990, po páde komunizmu, sa konala Okresná konferencia SZŽ (Slovenský zväz záhradkárov), kde bol do predstavenstva zvolený člen našej ZO pán Emil Pastierik, ktorý je členom doteraz. Od roku 2011 vykonáva funkciu predsedu OV. V roku 1991 sme v sade vysadili 111 ks ovocných stromkov. V roku 1996 predsedu ZO pána Sliepku vystriedal pán Ladislav Plevka. V tomto roku sme zaviedli do sadu vodu a elektrinu. V roku 1998 mala ZO najviac členov, až 148.

Z funkcie predsedu odstúpil pán Plevka Ladislav a funkciu opätovne prevzal pán Sliepka Štefan. Pretože majiteľ domu, kde sa nachádzala muštáreň, nám dal výpoveď, zriadili sme muštáreň v sade za plechovou garážou, kde bola skladovaná mláčačka a je tam doteraz. Po tomto roku prestali občania obrábať svoje záhrady a vysadili ich trávou, preto ustúpil dopyt po službách malotraktormi a nastal aj masový úbytok členstva. Teraz je o 100 členov menej ako v roku 1988 (47 členov). V roku 2000 bol na VČS zvolený do funkcie predsedu ZO Ing. Šnirc Dušan. V roku 2004 po odstúpení predsedu Ing. Šnirca bol zvolený pán Slúka Ján. V roku 2009 zomrel pán Slúka a jeho zastupovaním bola poverená pani Školnová Mária. V roku 2010 sme zakúpili pre potreby kosenia ovocného sadu bubnovú kosačku a je namontovaná na starší malotraktor. V roku 2014 sa vzdala funkcie predsedu pani Školnová Mária.

V roku 2015 na VČS bol zvolený za predsedu ZO pán Radosa Ján a v tom istom roku bol na okresnej konferencii do funkcie predsedu okresného výboru opäť zvolený pán Pastierik, ktorý vykonáva túto funkciu doteraz.

Momentálne zloženie výboru ZO: predseda – Radosa Ján, podpredseda – Obžera Peter, tajomník – Pastierik Emil, pokladník – Janíková Terézia, členovia: Grom Michal, Slúka Vojtech, Pilch Vladimír. Revízna komisia: predseda – Ing. Kmeť Štefan, členovia: Kollár Jozef, Cifrik Ján. Úlohou ZO je pomáhať hlavne členom, ale aj nečlenom pri obrábaní pôdy malotraktorom, poskytovanie služieb v muštárni (drvenie a lisovanie ovocia), poradenskou službou, odpredajom ovocia zo sadu (slivky, jablká). Členovia ZO odpracovali od roku 1989 do roku 2022 celkovo 3 766 brigádnických hodín.

Najviac sme hrdí na vybudovanie muštárne, zakúpenie malotraktorov pre pomoc občanom, ale aj zlikvidovanie obecného smetiska, ktoré špatilo vzhľad obce a vytvorenie ovocného sadu, z ktorého máme úžitok a dobrý pocit. Ďakujeme aj vedeniu obce za pomoc, čo sa týka kladného vybavenia našich požiadaviek.

Sme jediná organizácia v obci, ktorá nemá požiadavky na finančné dotácie od obecného zastupiteľstva. Naše predstavy sú také, aby do našej ZO vstupovali hlavne mladí ľudia, lebo členstvo našej ZO je už väčšinou v dôchodkovom veku. Dúfame, že sa naše predstavy aj naplnia a všetkých nových záujemcov s radosťou privítame a prijmeme.

Okresná súťaž v jarnom reze ovocných stromov

Z výstavy ovocia a zeleniny

Text a foto: Výbor ZO SZZ Bystričany

Deň detí na ihrisku TJ Dynamo Bystričany

Popri Vianociach, narodeninách a meninách je Medzinárodný deň detí pre naše ratolesti ďalším obľúbeným dňom. Samozrejme sme ho patrične oslávili aj v našej obci.

Futbalovým ihriskom sa ozýval detský smiech, radosť, ale i povzbudzovanie kamarátov pri prekonávaní súťažných disciplín. Tie pre všetky bystričianske deti pripravila Rada rodičov pri Základnej škole Bystričany,

spolu s ďalšími organizáciami a jednotlivcami. Všetkým veľmi pekne ďakujeme za zorganizovanie bohatého programu a pekného Medzinárodného dňa detí.

Text: OcÚ Bystričany
Foto: ABO Photography

Hasiči informujú

Vážený spoluobčania, prinášame vám štatistiku zásahovej činnosti hasičskej jednotky obce Bystričany za obdobie od 1. januára 2023 do 23. júna 2023:

Požiare	3
Technická pomoc	3
Zdravotná pomoc AED	3
Taktické cvičenie	1

Požiar strechy rodinného domu v obci Oslany, časť Lubianka

Požiar odpadu v areáli bývalých štátnych majetkov v Chalmovej

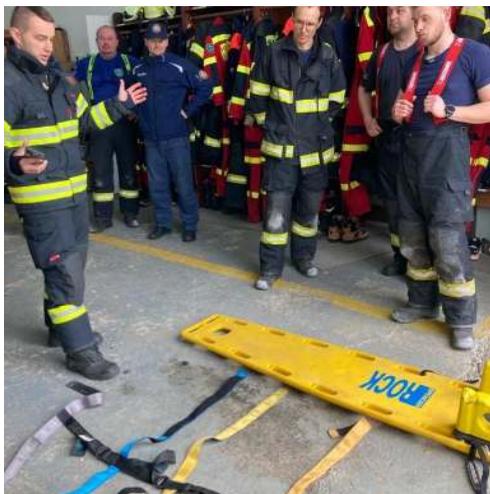
V rámci zdokonaľovacej prípravy hasičskej jednotky sme v mesiaci február vykonali jazdy s hasičskou technikou v zasneženom a zľadovatenom teréne. Precvičilo sa obutie snehových reťazí a v určitých situáciách bolo potrebné aj použitie lanového navijaku, čím strojníci získali cenné skúsenosti.

Dňa 14. apríla 2023 sa naša jednotka zúčastnila súčinnostného taktického cvičenia s jednotkou OR HaZZ Prievidza v obci Bystričany, časť Vieska. Námetom taktického cvičenia bola dopravná nehoda jedného osobného motorového vozidla, ktoré bolo v nestabilnej polohe a nachádzala sa v ňom zakliesnená zranená osoba. Po príchode na miesto udalosti jednotka vytýčila miesto zásahu, zabezpečila vozidlo proti pohybu, spravila protipožiarne opatrenia a venovala sa zranenej osobe vo vnútri vozidla.

Po príchode jednotky HaZZ bolo odovzdané velenie veliteľovi z OR HaZZ. Veliteľ zásahu nariadil vyslobodiť zakliesnenú osobu pomocou hydraulického vyslobodzovacieho náradia. Po vyslobodení zranenej osoby z auta si členovia DHZO precvičili ďalšie spôsoby, ktoré sa používajú pri vyslobodzovaní zranených osôb z havarovaných vozidiel. Všetky činnosti inštruovali príslušníci OR HaZZ.

Po ukončení cvičenia sa obe hasičské jednotky presunuli do priestorov hasičskej zbrojnice v Bystričanoch, kde prebehlo vyhodnotenie taktického cvičenia a krátke odbornometodické zamestnanie zamerané na poskytovanie neodkladnej zdravotnej starostlivosti.

Touto cestou sa chceme poďakovať príslušníkom OR HaZZ v Prievidzi za ich cenné informácie a pánovi Dzinovi za poskytnutie vraku automobilu.

V dňoch 2. až 3. júna 2023 sa osem členov jednotky DHZO zúčastnilo sústreďeného výcviku Dobrovoľných hasičských zborov obcí kategórii „A“ a „A1“ vo výcvikovom centre LEŠŤ. Výcvik bol zameraný predovšetkým na prácu a pohyb v zdraví škodlivom, nedýchatelnom prostredí s využitím nového výcvikového trenažéra „SMOKE & NOISE“.

Okrem tohto trenažéra sme absolvovali výcvik v trenažéri „ZBORENISKO“ s námetom zemetrasenie s následným požiarom. Ďalej to bol požiar vo vonkajšom prostredí s využitím diaľkovej dopravy vody a na záver hasenie požiaru osobného automobilu. Pri všetkých výcvikoch sme úzko spolupracovali aj s DHZO Čereňany a DHZO Nitrianske Rudno.

Okrem represívnej činnosti sme sa venovali aj prevencii a to prijatím žiakov z materskej a základnej školy v hasičskej zbrojnici, kde absolvovali prednášku, ako predchádzať požiarom a čo robiť v prípade vzniku požiaru.

Jarné obdobie je príznačné aj začiatkom športovej hasičskej sezóny. Dňa 20. mája 2023 sme usporiadali IX. ročník hasičskej súťaže o pohár starostu obce Bystričany. Za pekného slnečného počasia sme mohli vidieť 16 štartov, pričom v mužskej športovej kategórii

bol prekonaný traťový rekord 14.20 sek., o čo sa postarali muži z obce Pavlice s časom 13.84 sek. O týždeň neskôr 27. mája sa družstvo mužov zúčastnilo postupového okresného kola súťaže dospelých a dorastu v obci Valaská Belá.

Naše mužské družstvo v zložení sedem mužov a dve ženy sa umiestnilo na celkovom 3. mieste, pričom v požiarom útoku obsadili 2. miesto.

Mladí hasiči sa zapojili do Ligy mladých hasičov, kde po úvodných dvoch kolách figurujú na prvej priečke s rovnakým počtom bodov spolu s deťmi z Lehoty pod Vtáčnikom a Hornej Vsi. Okrem toho sa mladí hasiči zúčastnili aj okresného kola hry PLAMENŇ, na ktorej obsadili v chlapčenskej kategórii 5. miesto a v samostatnej disciplíne požiarneho útoku s vodou 3. miesto.

Vybrali sme pre vás to najdôležitejšie z našej širokej činnosti. Máme ešte pripravené novinky a prekvapenia, ktoré nás čakajú v druhom polroku. Nepoľavujeme preto v našej činnosti a pokračujeme s rovnakým odhodlaním pre blaho občanov najkrajšej dedinky pod horami.

Text a foto: Dobrovoľný hasičský zbor Bystričany

Kultúra v obci

Detský karneval

Radosť v detských očiach, ale i zvedavosť z masiek ostatných detí sme mohli vidieť našom kultúrnom dome na Detskom karnevale, ktorý pripravila rada rodičov.

Konal sa dňa 12. februára 2023. Medzi deťmi sme mohli vidieť masky od výmyslu sveta, kreativita nepoznala hraníc. Myslíme, že slová sú zbytočné a viac vám prezradí veľmi milá fotogaléria z podujatia.

Text: OcÚ Bystričany
Foto: ABO Photography

Fašiangový víkend

Bujará zábava, sprievody, uvoľnená nálada, bláznivé masky, lákavá vôňa zabíjačkových špecialít a smažených šišiek, aj takto by sme mohli charakterizovať Fašiangy.

Toto obdobie je symbolom radosti a veselosti. Fašiangy sú, dalo by sa povedať, veselým spojivom mesiacov medzi Vianocami a veľkonočnými sviatkami. A pripomenuli sme si ich aj v našej obci. Spoločne s našimi kamarátmi z Dobrovoľného hasičského zboru Bystričany sme zorganizovali fašiangový víkend plný zábavy, dobrej nálady a výborného jedla. Piatok, 17. februára 2023 pred hasičskou zbrojnicou rozvoniavali tradičné zabíjačkové špeciality, ktorých si mnoho z nás pochutilo.

Na druhý deň, v sobotu sme sa spoločne stretli v našom kultúrnom dome, kde bol pripravený bohatý program, o pravú fašiangovú veselicu sa postarala naša domáca Hudobná skupina Anima.

Ďakujeme všetkým, ktorí sa na tomto vydarenom víkende podieľali.

*Text: OcÚ Bystričany
Foto: ABO Photography*

Stavanie mája a 19. výročie vstupu Slovenska do Európskej únie

Stavanie mája je v našej obci dlhoročná tradícia.

A j tento rok sme sa stretli 30. apríla 2023 na námestí pred obecným úradom, kde nám máj opäť postavili naši šikovní hasiči. Zábavný a veselý program si pripravili deti s pedagógmi z našej Základnej školy s materskou školou v Bystričanoch a užiť ste si mohli aj živú dychovú hudbu. Zároveň sme si pripomenuli aj 19 rokov členstva našej krajiny v Európskej únii.

Svojím vstupom do Európskej únie sa Slovensko stalo rovnocenným partnerom krajín, ktoré zdieľajú spoločné hodnoty, akými sú ľudská dôstojnosť, sloboda, solidarita, demokracia, rovnosť, právny štát a ľudské práva. Spoločne sme prežili pekný podvečer a našej krajine prajeme ďalšie roky smerovania správnym smerom – smerom demokracie.

Text: OcÚ Bystričany
Foto: ABO Photography

Deň matiek v Bystričanoch

Zatiaľ čo niektorí si májové dni spájajú hlavne s jarným počasím a rozkvitajúcou prírodou, iní na začiatku mesiaca usilovne zháňajú darček pre svoje mamičky.

Na druhú májovú nedeľu totiž pripadá Deň matiek. V niektorých krajinách siahajú oslavy materstva až do staroveku. Napríklad v starovekom Grécku ľudia slávil sviatok plodnosti a žien, ktoré sa stali matkami, čo bývalo spojené aj s uctievaním pohanskej bohyne menom Kybelé. Počas 16. storočia sa začala na anglickom území oslavovať obdoba sviatku matiek, ktorej sa hovorilo Materská nedeľa. V tom čase mnoho chudobných pracovalo ako služobníctvo v bohatších domácnostiach. Na tento deň však dostávali voľno, aby mohli navštíviť svoje matky. Myšlienka medzinárodných osláv Dňa matiek sa však ujala až v 20. storočí.

Vznikla v roku 1907 na počesť Anny Jarvisovej. Táto žena počas americkej občianskej vojny pôsobila ako sociálna aktivistka, bojovala za práva matiek, starala sa o zranených vojakov a vytvorila pracovné kluby, ktoré sa sústredili na otázky verejného zdravia. Aj v našej obci si každoročne pripomínane tento krásny deň kultúrnym programom v kultúrnom dome. Deň matiek je príležitosťou poďakovať našim najbližším za všetku tú vrelú lásku, za nehu a starostlivosť, ktorou každá matka zahrňuje svoje deti. Za opateru, nekonečnú trpezlivosť a obetavosť. Aj vďaka krásnemu programu detí z materskej školy sme si mohli užiť príjemné podujatie.

Text: OcÚ Bystričany
Foto: ABO Photography

Základná
škola
s materskou
školou
Bystričany

Z činnosti materskej školy v období od januára 2023 do júna 2023

Po vianočných sviatkoch plných pohody, oddychu a lásky sme v januári opäť pokračovali vo výchovno-vzdelávacích aktivitách.

Spoločne sme sa všetci zamestnanci snažili, aby deti chodili do materskej školy radi a aby im zostali pekné spomienky.

V mesiaci január sa deti oboznámili so zimnou prírodou, chodili sme prikrmovať zvieratá a vtáky do prírody a sledovali sme aj stopy zvierat v snehu. Mladšie deti svoju veselú náladu vyjadrili pestrými farbami, maľovali však netradične: valčekmi, penovými štetcami a hlavne na biely sneh.

Vo februári sme si pripomenuli fašiangové zvyky a v spolupráci s Radou rodičov pri ZŠ s MŠ v Bystričanoch sme sa podieľali na príprave Detského karnevalu v kultúrnom dome, ktorého sa zúčastnili deti z materskej a základnej školy.

Dňa 15. februára 2023 sme pokračovali karnevalom a naša materská škola sa premenila na ríšu plnú zvieratiek, princezien a iných rozprávkových bytostí.

Všetky masky sa navzájom predstavili, zatancovali a navzájom sa aj zahráli. Deti boli odmenené a opäť sme spoločne prežili pekný deň plný radosti a lásky.

Dobrá spoluprácu máme aj so základnou školou, kde nás 24. marca navštívila skupina detí aj s Morenou. Pomohli sme im tak vyhnať zimu.

Zimu sme vyhnaní a začali vari najkrajšie jarné dni, kde všetko po zime sa zelenie, ožíva a z hrejúceho slnka majú radosť aj deti. Deti spoznávali krásy jarnej prírody, rastúce kvety, pozorovali domáce zvieratá a mláďatká.

Marec je známy aj ako Marec mesiac knihy a aj v tomto mesiaci sa deti oboznámili s množstvom rozprávok, divadiel a pekné dopoludnie sme strávili v miestnej knižnici. Deti mali možnosť si prezrieť priestory knižnice. Pani Pastieriková, vedúca knižnice, deťom zahrála divadlo a spoločne sa zahráli hry.

Uskutočnili sme výchovno-hudobný koncert so Simalou, kde deti prežili dopoludnie plné piesní, tanca a opäť bolo veselo.

V mesiaci apríl sa deti plniace povinné predprimárne vzdelávania zúčastnili zápisu do 1. ročníka základnej školy. Za malú chvíľu opustí brány materskej školy 13 detí a v septembri zasadnú do lavíc ZŠ. Deťom prajeme, aby prežívali v škole pekné chvíle a veľa úspechov.

Dňa 28. apríla 2023 sa uskutočnila prehliadka tvorivosti detí a pedagógov „BÁBKULIENKA“, ktorá si kládla za cieľ zviditeľniť tvorivé aktivity pedagógov a detí v oblasti tvorivej dramatiky v rámci celého Slovenska. Jednotlivé ukážky boli pozorované a hodnotené odborníkmi v tejto oblasti.

A vďaka pani učiteľke Mgr. Marcelle Meister, ktorá pripravila trojicu dievčat Bianku, Sašku a Danielku na túto prehliadku s dramatickou rozprávkou O medovníkovej chalúpke, získali 1. miesto odbornej poroty. Dievčatám a pani učiteľke patrí srdečná vďaka za reprezentáciu našej materskej školy.

Dňa 30. apríla 2023 sme celá materská škola vystúpili s kultúrnym programom na Stavaní mája v obci, čím sme si pripomenuli každoročné tradičné zvyky v obci.

Máj – mesiac lásky a naše deti prejavili lásku svojim rodičom a najmä matkám na kultúrnom vystúpení v kultúrnom dome, kde svoju pomyslenú kyticu uvili vo forme básní, piesní, tanca a divadla.

Nezabúdame ani na dobrovoľných hasičov v obci, ktorí pomáhajú pri záchrane majetku, osôb... Pri príležitosti sv. Floriána – patróna hasičov, sme boli 4. mája zablahoželať našim hasičom a oni nám ukázali priestory hasičskej zbrojnice, výstroj, výzbroj a hasičskú techniku. Deti mali možnosť si vyskúšať ako sa „hasí oheň“. Deti si odniesli príjemné zážitky.

Dňa 9. mája sa v našej materskej škole uskutočnila beseda, na ktorej si deti zopakovali, ako správne triediť rôzne druhy odpadu. Beseda bola zameraná aj na zber batérií, ktorý uskutočňujeme aj v našej MŠ.

V piatok 19. mája 2023 sme v predstihu ku Dňu detí privítali v materskej škole Divadlo NAtraKY, ktoré sa predstavilo s divadelným predstavením O povolaniach. Deťom predstavili rôzne druhy povolání. Divadlo bolo náučné, plné piesní či humoru.

V priebehu školského roka uskutočňujeme niekoľko turistických vychádzok do prírody. Dňa 25. mája 2023 sme sa s deťmi zúčastnili turistickej vychádzky na "Farmu", kde sa deti oboznámili so životom zvierat na farme. Ďakujeme, že nám bolo umožnené sa tejto exkurzie zúčastniť a deti si mohli zvieratká nielen prezrieť, ale aj pohladkať.

V mesiaci jún sme uskutočnili tiež niekoľko aktivít. Predovšetkým to bol Deň detí, kde sme pre deti v materskej škole v priebehu celého týždňa uskutočnili niekoľko súťaží, prečítali rozprávky, zahrli divadlá, zaspievali sme si spoločne, zatancovali. Ako odmenu dostali sladké balíčky a od pána starostu tričko s erbom obce Bystričany a džús. Vyvrcholením bol Deň detí v piatok v popoludňajších hodinách, kde sme spoločne s Radou rodičov pri ZŠ s MŠ pripravili množstvo súťaží, do ktorých boli zapojené aj organizácie v obci.

Začiatkom mesiaca jún, od 5. do 9., sme spoločne s trénerom Ing. Michalom Gogolom a vedúcou kúpaliska Chalmovej pani Tatianou Štrbovou zorganizovali pre staršie deti predplaveký výcvik na kúpalisku v Chalmovej. Deťom sa hry s vodou a začiatky plávania veľmi páčili.

Dňa 13. júna sa tri predškoláčky Anička, Charlottka a Bianka zúčastnili zdravotnej prehliadky medzi materskými školami, ktoré organizoval Slovenský červený kríž v spolupráci so školským úradom v Novákoch. Dievčatá mali za úlohu ošetriť tri poranenia – krvácanie rany na ruke, krvácanie rany na nohe a poštípnutie osou. Dievčatám sa v prehliadke darilo a takto získali aj cenné skúsenosti.

Počas roka sa v nemalej miere venujeme aj pohybovým aktivitám, pre pohyb využívame najmä školský dvor – naháňačky, pohybové hry, loptové hry, ako aj cvičenie vonku. Denne sa venujeme aj cvičeniu s rôznym náčiním, náradím a využívame aj priestory telocvične.

V materskej škole sme umožnili deťom v podobe krúžkov výučbu anglického jazyka, výtvarnej výchovy a logopedických cvičení.

Na konci školského roka sme sa rozlúčili s deťmi – predškolákmi a to spoločnou opekačkou a nočným spaním. Rozlúčka s predškolákmi sa uskutočnila 27. júna 2023 v obradnej miestnosti obecného úradu v Bystričanoch za prítomnosti detí, rodičov, všetkých zamestnancov a starostu obce.

*Text: Jana Švecová, zástupkyňa
pre MŠ Bystričany
Foto: MŠ Bystričany*

Gratulujeme našim žiakom k športovým úspechom

Začiatkom júna 2023 sa darilo žiakom našej základnej školy v individuálnych športoch.

Moderná gymnastika – Natália Birošíková predviedla v Nitre výborný výkon a oboma čistými zostavami získala 1. miesto v kategórii Nádeje C (2011 – 2012). Na súťaž ju kvalitne pripravilo Centrum voľného času v Novákoch v krúžku Moderná gymnastika.

Šípky – Tomáš Hanko sa predstavil na majstrovstvách Slovenska, ktoré sa konali v Topoľčanoch. V kvalitnej konkurencii v kategórii U18 skončil na celkovom 15. mieste. Žiakom našej základnej školy gratulujeme a držíme palce na ďalších podujatiach.

Text: OcÚ Bystričany

Foto: CVČ Nováky, Tomáš Hanko

Základná škola v školskom roku 2022/2023

Základnú školu navštevovalo 124 žiakov, z toho osem žiakov plnilo povinnú školskú dochádzku v zahraničí. Škola je plnoorganizovaná s deviatimi triedami a dvomi oddeleniami školského klubu detí.

V základnej škole pracovalo 17 pedagogických zamestnancov, z nich boli traja asistenti učiteľa a jeden špeciálny pedagóg, ktorí vytvorili inkluzívny tím podporujúci žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Nepedagogických zamestnancov bolo deväť, z toho štyria v školskej jedálni, traja prevádzkoví a dvaja ekonomickí zamestnanci na čiastočný úväzok. V škole umožňujeme aj umelecké vzdelávanie našich žiakov prostredníctvom elokovaných pracovísk dvoch súkromných

umeleckých škôl: hudobný odbor otvára Súkromná základná umelecká škola Prievidza a výtvarný odbor Súkromná základná umelecká škola Ars Academy Veľké Uherce.

Súčasťou vzdelávania bola aj práca v desiatich záujmových útvaroch (krúžkoch), ktoré pre žiakov vytvorili a viedli učitelia aj externí vedúci: Programujeme s Baltíkom, hudobno-dramatický, pohybovo-turistický, futbalový, hasičský, muzikálový, zdravotnícky, florbalový, spevácky, príprava na Testovanie 9.

Po minulých rokoch, v ktorých boli zrušené viaceré externé merania žiakov, sa v tomto školskom roku uskutočnilo povinné meranie Testovanie 9-2023. Podobné testovanie pre piatakov bolo zrušené. Deviataci boli v oboch testovaných predmetoch (slovenský jazyk, matematika) lepší ako slovenský priemer: slovenský jazyk a literatúra 60,5 % (priemer SR 58,7 %), priemerná úspešnosť v matematike 66,7 % (priemer SR 55,1 %). Nepovinné testovanie Komparo sme uskutočnili s finančnou podporou rodičovského združenia pre žiakov 4., 5., 8., a 9. ročníka s cieľom sledovať pokroky žiakov a pripraviť ich na celoslovenské testovanie.

Najlepšie výsledky dosiahli v tomto type testovania štvrtáci, ktorí v testovaných predmetoch (slovenský jazyk, matematika, prírodoveda, vlastiveda) preukázali výborné znalosti a umiestnili sa medzi najlepšími školami zapojenými do testovania.

Úspešní boli naši žiaci aj vo viacerých predmetových súťažiach, vedomostných olympiádach, športových a záujmových súťažiach, do ktorých sme sa zapojili. V rôznych úrovniach (kolách) a kategóriách zaznamenali najlepšie výsledky úspešní riešitelia súťaží:

Olympiáda zo slovenského jazyka a literatúry: Ema Šteinerová 3. miesto v okresnom kole.

Technická olympiáda: Michaela Sluková a Marko Papranec (ako tím) 7. miesto v okresnom kole.

Dejepisná olympiáda: Jakub Hruboš 9. miesto, Adriana Bartová 25. miesto, Ema Mazánová 27. miesto v okresnom kole.

Biologická olympiáda: Ema Šteinerová 4. miesto, Jakub Hruboš 6. miesto v okresnom kole.

Geografická olympiáda: Ema Šteinerová 7. miesto v okresnom kole.

Matematická olympiáda: Jakub Hruboš 14. miesto v okresnom kole.

IQ olympiáda: Ema Šteinerová, Jakub Hruboš, Timotej Pastierik – umiestnenie v prvej štvrtine súťažiacich v slovenskom kole.

Matematický klokan: Barbora Kalafutová, Simona Bartová, Mária Gálusová, Zoja Dadová, Ema Šteinerová – umiestnenie medzi 20 % najlepších riešiteľov v slovenskom kole.

Baltie 2023: Liliana Kollárová 21. miesto, Ela Galbavá 44. miesto v medzinárodnom kole, Michaela Bohušová 29. miesto, Simona Bartová 30. miesto v slovenskom kole.

iBobor (medzinárodná informatická súťaž): Michaela Bohušová, Libor Plevka, Ema Kobesová, Jakub Hruboš, Michaela Sluková, Ema Šteinerová, Marko Papranec, Adriana Bartová – úspešní riešitelia v slovenskom kole.
Expert genality show: Jakub Hruboš, Nela Bartová, Ema Šteinerová, Ema Mazánová sa stali expertami (úspešnými riešiteľmi) vo vybraných témach v slovenskom kole.

Všetkovedko: Ema Gogorová, Sarah Belaňová, Oliver Pindroch, Leonard Púry v slovenskom kole.

Zdravotnícka súťaž: Nela Bartová, Dominika Fandlyová, Zoja Dadová, Viktória Ferejová, Ema Kobesová (ako tím) 5. miesto v okresnom kole.

Školský pohár Slovenského futbalového zväzu: Vanesa Kováčiková, Sabína Bartová, Lucia Mištinová, Rebeka Matiašková, Ida Galbavá, Ema Kobesová, Zoja Dadová, Natália Birošíková (ako tím) 2. miesto v krajskom kole.

Po účasti v projekte Erasmus+ pokračuje medzinárodná spolupráca základnej školy v Bystričanoch aj v ďalšom období. V školských rokoch 2022/2023 a 2023/2024 sme partnerskou školou projektu Let's Celebrate Europe, ktorého cieľom je pripomenúť a osláviť 70. výročie vzniku Európskeho parlamentu.

Z každej členskej krajiny Európskej únie sa na projekte zúčastňuje iba jedna vybraná škola, a túto výnimočnú príležitosť sme dostali vďaka našej predchádzajúcej úspešnej spolupráci s partnerskou školou v Poľskej republike. Našou partnerskou školou vo Francúzsku je Collège Grégoire de Tours v alsaskom vinárskom mestečku Marlenheim.

Návšteva žiakov ZŠ s MŠ Bystričany v partnerskej škole v Marlenheime a s tým súvisiace aktivity v projekte Let's Celebrate Europe sa uskutočnili 27. mája – 2. júna 2023. Do Francúzska vycestovalo 14 detí, ktoré našli na týždeň nový domov v rodinách svojich francúzskych kamarátov. Hlavným cieľom projektu pripraveného agentúrou Collectivité Européenne d'Alsace a vyvrcholením takmer polročného úsilia všetkých zúčastnených škôl bola návšteva

Európskeho parlamentu v Štrasburgu, kde bolo pre detských účastníkov pripravené zasadnutie a konferencia. Počas nej účastníkov pozdravili osobne i prostredníctvom videokonferencie predstaviteľia Európskeho parlamentu, zástupcovia francúzskej i regionálnej vlády, primátorka mesta Štrasburg. Deti mimoriadne zaujalo stretnutie s členom Európskej vesmírnej agentúry Matthiasom Maurerom, ktorý absolvoval pobyt na vesmírnej stanici ISS v roku 2022. Na záver veľký spevácky zbor zložený z detí zaspieval v sprievode symfonického orchestra štyri skladby, ktoré vopred nacvičili, medzi nimi aj hymnu Európskej únie Ódu na radosť. Ďalšie dni strávili deti spoznávaním miesta pobytu, partnerskej školy a mesta Štrasburg. Projekt bude pokračovať v budúcom roku (jún 2024) návštevou detí z francúzskej partnerskej školy na Slovensku.

Žiaci pred budovou Európskeho parlamentu v Štrasburgu

Úspešne pokračuje aj spolupráca so základnou školou v českých Odrách a v poľskom meste Kuznia Raciborska. V tomto školskom roku sa opäť uskutočnila vzájomná výmenná návšteva žiakov oderskej a bystričianskej školy, počas ktorých sa deti spolu učili a športovali, zlepšovali sa v komunikácii v cudzom jazyku a spoznávali susednú krajinu. Na úrovni pedagogických zborov sa na jeseň 2022 v Bystričanoch uskutočnilo 6. stretnutie slovanských učiteľov zo všetkých troch škôl, ktorého cieľom bol nácvik teambuildingových aktivít vhodných na prácu s deťmi vo vyučovacích aj voľnočasových aktivitách.

Počas celého školského roka bola škola zapojená aj do ďalších dlhodobých aktivít a projektov. Úspešne pokračovala Športová akadémia Mateja Tótha pre žiakov 2. – 4. ročníka, Čitateľský oriešok, Recyklohry, Na slovíčko..., Záložka do knihy spája školy, novým projektom bola environmentálna súťaž Hľadá sa energia.

Rôzne aktivity sme pripravili pre žiakov v rámci Európskeho dňa jazykov, Dňa srdca, Dňa eura, Dňa Zeme a Dňa vody. Veľmi intenzívne pracovali žiaci aj učitelia v školskej knižnici, kde prebehlo viacero zaujímavých akcií s cieľom podporiť záujem detí o čítanie a knihy: pasovanie prvákov za čitateľov školskej knižnice, stretnutie s rozprávkou, workshop a tvorba obrázkovej knihy. Dôraz kladieme aj na vzdelávanie vo finančnej gramotnosti, podporujeme umelecké aktivity detí vrátane vlastnej umeleckej tvorby, vnímanie a prezentáciu tradičnej ľudovej kultúry. Samozrejmosťou sú aj iné formy vzdelávania a výchovy, ktorých cieľom je nenásilnou formou priblížiť históriu, kultúru, tradície a prírodné krásy Slovenska – exkurzie, výlety, návštevy divadelných predstavení, pobyt detí v škole v prírode. V tomto školskom roku si tak 25 detí užilo týždeň na Donovaloch vyplnený rôznymi školskými, športovými a relaxačnými činnosťami.

Deti vedieme k pochopeniu dôležitosti spolupráce a vzájomnej pomoci slabším aj prostredníctvom zapojenia do zbierok Ligy proti rakovine a Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok.

Okrem typickej školskej práce však ostáva čas aj na zábavné aktivity a neformálne metódy vyučovania, ktorými si dospelí aj deti spestrujú spoločný čas strávený v škole. Vzájomný otvorený vzťah si budujeme na účelových cvičeniach a didaktických hrách, v Strašidelnej škole, na akciách v školskom klube a mimo školy.

Úspešne spolupracujeme s viacerými miestnymi organizáciami a inštitúciami, ktoré sa venujú našim žiakom, a vzájomne sa obohacujeme.

Veľkú podporu našim aktivitám poskytuje Rada rodičov pri ZŠ s MŠ Bystričany, ktorej členom vyslovujeme poďakovanie, rovnako vedeniu obce Bystričany, Dobrovoľnému hasičskému zboru Bystričany, Klubu dôchodcov v Bystričanoch a ďalším spolupracujúcim organizáciám i jednotlivcom.

Text a foto: PaedDr. Ivana Plachá, PhD.

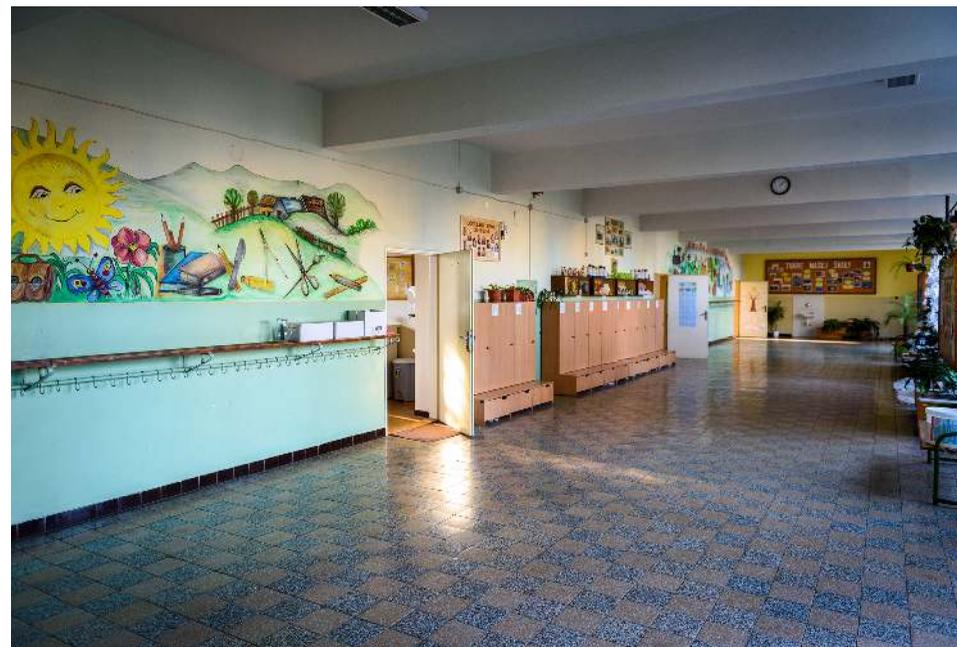

Foto: ABO Photography

An architectural rendering of a modern, multi-story white building. The building features large windows and balconies with dark metal railings. A courtyard area is visible in the foreground, featuring a paved walkway, green grass, and a wooden slat wall with circular openings. The sky is blue with scattered clouds. The text "Projekty a stavby" is overlaid in the bottom left corner.

Projekty
a stavby

Plán obnovy a Bystričany

Plán obnovy je rozsiahly dokument založený na niekoľkých prioritách, ktoré sa zameriavajú na kľúčové problémy ekonomiky a najdôležitejšie spoločenské výzvy.

Každá z nich sa skladá z tematických komponentov, ktorých je spolu osemnásť. Tieto v sebe zahŕňajú reformy a investície s presnou finančnou alokáciou ako aj časovým harmonogramom, do kedy majú byť splnené. Delia sa menšie časti, tzv. míľniky a ciele, teda kvalitatívne a kvantitatívne ukazovatele, na základe ktorých je možné sledovať, čo má byť výsledok daného opatrenia na to, aby sa plán úspešne zrealizoval.

Plán obnovy bol prijatý v roku 2021, následne v rokoch 2022 - 2023 prešiel aktualizáciou, ktorá zohľadnila niekoľko faktorov.

Do plánu pribudla nová zelená kapitola s názvom REPowerEU, ktorej cieľom je prispieť k zníženiu závislosti na ruských fosílnych palivách a bojovať s klimatickou krízou. Navyše, Európska komisia v roku 2022 prepočítala každej členskej krajine 30% celkovej alokácie plánu obnovy tak, že sa zohľadnil rast HDP za roky 2020 a 2021. Tento kľúč stojí na princípe solidarity, čo znamená, že ak sa ekonomika konkrétnej krajiny zotavovala rýchlejšie ako ostatné krajiny, finančná obálka jej plánu obnovy sa mu znížila. Keďže bol hospodársky rast na Slovensku vyšší, ako sa

pôvodne očakávalo, po prepočte sa nám znížila celková suma o 323 miliónov eur.

V neposlednom rade narástli kvôli výraznej inflácii ceny energií a stavebných materiálov, čo bol dôvod pre navýšenie jednotkových cien a zároveň zníženie cieľov.

Aktualizácia plánu obnovy sa musela riadiť prísnyimi kritériami, bolo potrebné ponechať 20% výdavkov na digitálne opatrenia a 37% na zelené opatrenia a reagovať na špecifické odporúčania Rady. Zároveň žiadne opatrenie plánu obnovy naďalej nesmie výrazne narušiť životné prostredie. Taktiež nebolo možné zásadne meniť reformy ani posúvať významnú časť cieľov na koniec plánu obnovy. Okrem časti REPowerEU nebolo možné pridávať nové opatrenia. Slovensko predložilo Európskej komisii upravený plán obnovy dňa 26. apríla 2023. Aktualizácia plánu obnovy spolu s novou kapitolou REPowerEU prešli

kompletným schvaľovacím procesom a teda hodnotením Európskej komisie a schválením na Rade ministrov pre hospodárske a finančné záležitosti (ECOFIN). Európska komisia pozitívne vyhodnotila upravený plán obnovy v hodnote 6,4 miliardy eur 27. júna 2023, Rada ministrov pre hospodárske a finančné záležitosti revíziu odobrila 14. júla 2023.

Text: mirri.gov.sk

OBLASŤ A KOMPONENT	PŮVODNÁ ALOKÁCIA	NOVÁ ALOKÁCIA
ZELENÁ EKONOMIKA	2,301 miliardy €	2,103 miliardy €
Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra	232 mil. €	207 mil. €
Obnova budov	742 mil. €	620 mil. €
Udržateľná doprava	801 mil. €	759 mil. €
Dekarbonizácia priemyslu	368 mil. €	368 mil. €
Adaptácia na zmenu klímy	159 mil. €	149 mil. €
KVALITNÉ VZDELÁVANIE	892 mil. €	818 mil. €
Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch	210 mil. €	210 mil. €
Vzdelávanie pre 21. storočie	469 mil. €	449 mil. €
Zvýšenie výkonnosti slovenských vysokých škôl	213 mil. €	159 mil. €
VEDA, VÝSKUM A INOVÁCIE	739 mil. €	670 mil. €
Efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania výskumu, vývoja, inovácií a digitálnej ekonomiky	633 mil. €	576 mil. €
Lákание a udržanie talentov	106 mil. €	94 mil. €
LEPŠIE ZDRAVIE	1,532 miliardy €	1,402 miliardy €
Moderná a dostupná zdravotná starostlivosť	1,163 miliardy €	1,072 miliardy €
Humánna, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie	105 mil. €	83 mil. €
Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť	265 mil. €	247 mil. €
EFEKTÍVNA VEREJNÁ SPRÁVA A DIGITALIZÁCIA	1,110 miliardy €	1,014 miliardy €
Zlepšenie podnikateľského prostredia	11 mil. €	11 mil. €
Reforma justície	255 mil. €	233 mil. €
Boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí, bezpečnosť a ochrana obyvateľstva	229 mil. €	209 mil. €
Digitálne Slovensko (Štát v mobile, kybernetická bezpečnosť, rýchly internet pre každého, digitálna ekonomika)	615 mil. €	561 mil. €
REPowerEU	N/A	403 mil. €
Energetika a povoloňacie procesy	N/A	150 mil. €
Obnova a spravovanie budov	N/A	149 mil. €
Rozvoj zelených zručností	N/A	15 mil. €
Udržateľná doprava	N/A	85 mil. €
Komunikácia a koordinácia	N/A	3,5 mil. €
Celkový súčet	6,575 miliardy €	6,410 miliardy €

Fond na spravodlivú transformáciu

Dňa 11. decembra 2019 Európska komisia prijala oznámenie k Európskej zelenej dohode (Green Deal²), ktorým stanovila plán novej politiky rastu pre Európu.

V súlade s klimatickými cieľmi EÚ dosiahnuť do roku 2030 čisté domáce zníženie emisií skleníkových plynov v porovnaní s rokom 1990 aspoň o 55 % a účinného a spravodlivého dosiahnutia klimatickej neutrality EÚ do roku 2050 sa v rámci Európskej zelenej dohody navrhol Mechanizmus spravodlivej transformácie (Just Transition Mechanism).

Zameriava sa na tie regióny a odvetvia, ktoré sú transformáciou najviac postihnuté vzhľadom na ich závislosť od fosílnych palív vrátane uhlia, rašeliny a roponosnej bridlice alebo od priemyselných postupov spojených s vysokými emisiami skleníkových plynov. Mechanizmus spravodlivej transformácie pozostáva z troch pilierov:

Kým Fond na spravodlivú transformáciu poskytne finančné prostriedky primárne vo forme grantov, zvyšné dva zdroje financovania (návrtné formy) plánované ako súčasť Mechanizmu spravodlivej transformácie (osobitná schéma v rámci Programu InvestEU a úverový nástroj pre verejný sektor EIB) budú stimulovať verejné a súkromné investície podporou investičných projektov finančných partnerov, ako je EIB. V rámci Mechanizmu spravodlivej transformácie je celková alokácia pre všetky členské štáty EÚ zapojené do tohto mechanizmu 100 mld. eur – z toho 17,5 mld. eur je vyhradených pre prvý pilier

(459 mil. eur pre Slovenskú republiku) a 82,5 mld. eur pre druhý a tretí pilier Mechanizmu spravodlivej transformácie (alokácia pre Slovenskú republiku pre tieto návratné finančné zdroje je otvorená v rámci finančného rámca).

Cieľ a miera podpory z Fondu na spravodlivú transformáciu

V rámci programového obdobia 2021 –2027 bude FST samostatnou prioritnou osou Operačného programu Slovensko. Podľa návrhu nariadenia sa predpokladá financovanie z FST pre menej rozvinuté regióny vo výške

85 % a 50 % pre viac rozvinuté regióny. Fond na spravodlivú transformáciu bude kľúčovým nástrojom na riešenie dôsledkov transformácie, podporu území, ktoré sú najviac postihnuté prechodom ku klimatickej neutralite, a na zabránenie nárastu regionálnych rozdielov.

Podpora z Fondu na spravodlivú transformáciu bude podmienená schválením plánov spravodlivej transformácie územia, ktoré musia obsahovať najmä opis záväzkov SR, pokiaľ ide o proces transformáciu v súlade s národným energetickým a klimatickým plánom a cieľom klimatickej neutrality EÚ do roku 2050.

Schválením plánov spravodlivej transformácie územia sa umožní poskytovanie podpory nielen z Fondu na spravodlivú transformáciu, ale aj z osobitnej schémy na spravodlivú transformáciu v rámci Programu InvestEU (druhý pilier Mechanizmu spravodlivej

transformácie) a z úverového nástroja pre verejný sektor implementovaného v partnerstve s EIB (tretí pilier), ktorým sa budú podporovať investície v dotknutých územiach. Pre podporu v rámci druhého a tretieho piliera mechanizmu spravodlivej transformácie, je potrebné v pláne spravodlivej transformácie územia stanoviť sektory a oblasti, ktoré je možné v rámci týchto pilierov podporiť.

Oprávnené územia a prerozdelenie alokácie

Práve z dôvodu spravodlivého prístupu k viacerým regiónom, ktoré čelia problémom spojeným s emisiami skleníkových plynov a potrebou dekarbonizácie, budú súčasťou prípravy Mechanizmu spravodlivej transformácie na Slovensku okrem regiónu hornej Nitry, ktorá bude po roku 2023 najviac zasiahnutá pozastavením banskej ťažby a výroby elektriny a tepla

z uhlia, aj ďalšie tri regióny na Slovensku: Košický, Banskobystrický a Bratislavský. Podpora z Fondu na spravodlivú transformáciu, ktorá je aktuálne pre Slovensko alokovaná vo výške 459 mil. eur (grantová zložka), bude založená na Pláne spravodlivej transformácie. Súčasťou prípravy Plánu spravodlivej transformácie bude analýza transformačného potenciálu, na základe ktorej dôjde k potvrdeniu oprávnenosti čerpania jednotlivých regiónov z FST a spravodlivému prerozdeleniu alokácie medzi jednotlivé regióny. Alokácia prostriedkov z FST bude brať do úvahy rozsah, v akom budú jednotlivé regióny čeliť transformačným výzvam súvisiacim s potrebou znižovania emisií skleníkových plynov a sociálnym výzvam v súvislosti so stratou pracovných miest vyplývajúcich z transformácie.

Text a snímka: Transformácia uhoľného regiónu Horná Nitra - Akčný plán, zivotpouhli.sk

Projekty a pripravované zámery obce

Ako už v úvode magazínu spomenul starosta obce, na obecnom úrade máme pripravených viacero projektov, ktoré chceme v obci realizovať.

V aktuálnom období bude vyhlásených viacero výziev, či už z Plánu obnovy alebo z Fondu na spravodlivú transformáciu, ale aj iných. Podrobné informácie o projektoch, ktoré chceme v obci realizovať, vám prinášame na nasledujúcich stranách. O vývoji a aktuálnej situácii v tejto oblasti vás budeme podrobne informovať. Viaceré projekty sú práve v príprave a budú zverejnené v nasledujúcich číslach magazínu.

Text: OcÚ Bystričany

Digitalizácia v obci Bystričany: wifi pripojenie na verejných priestranstvách

V dnešnej modernej a rýchlej dobe si život, či už súkromný alebo pracovný, vie bez internetu predstaviť málokto z nás.

Tento fakt si uvedomujeme aj obci, preto realizujeme projekt, ktorý súvisí s vybudovaním WiFi prístupových bodov na verejných priestranstvách, ktoré poskytnú bezplatné pripojenie všetkým občanom a návštevníkom obce Bystričany k širokopásmovému internetu o minimálnej rýchlosti 30 Mbit/s. Predpokladané umiestenie prístupových bodov bude na uvedených miestach:

1. Budova Kultúrneho domu – Vieska
2. Areál Kocka (pri kultúrnom dome na Vieske)
3. Námestie pri bytovkách
4. Ihrisko (tribúna a šatne)
5. Základná škola a telocvičňa
6. Námestie pred obecným úradom
7. Detské ihrisko na ul. Dlhej pri poľnohospodárskom družstve
8. Park na Vrškoch

9. Ambulancia všeobecného
lekára (zdravotné stredisko
Bystričany)
10. Dom kultúry Bystričany

Požadovaná výška
nenávratného finančného
príspevku žiadateľa:

Celková výška oprávnených
výdavkov subjektu: 14 500 €

Percento nenávratného
finančného príspevku subjektu
zo zdrojov EÚ a ŠR: 95 %

Žiadaná výška nenávratného
finančného príspevku subjektu:
13 775 €

Výška spolufinancovania
z vlastných zdrojov subjektu:
725 €

Text: OcÚ Bystričany

Plán obnovy, Strategicko- plánovacie regióny, Fond pre spravodlivú transformáciu a dopytové výzvy

Viacero obecných budov má už najlepšie roky za sebou.

Rekonštruovať ich z vlastných zdrojov je však nereálne. Preto sme pripravili viacero projektov, ktorými sa zapojíme do rôznych výziev. V rámci oblasti podpory v problematike znižovanie energetickej náročnosti budov má obec Bystričany pripravené tieto projekty:

Rekonštrukcia kultúrneho domu v obci Bystričany
– 600 000 €

Kultúrny dom v obci je z roku 1957, je využívaný na početné spoločenské podujatia v obci organizované obcou, občanmi, aj rôznymi organizáciami. Vzhľadom k veku stavby je budova značne nemoderná a zastaraná, elektroinštalácia je nevyhovujúca, staré rozvody inžinierskych sietí, kúrenia a nevyhnutná rekonštrukcia fasády aj interiéru budovy.

Rekonštrukcia budovy obecného úradu v Bystričanoch – 600 000 €

Ide o rekonštrukciu prvého nadzemného podlažia obecného úradu v Bystričanoch. Objekt bol postavený v 70. rokoch 20. storočia a skolaudovaný v roku 1979. Objekt sa nachádza v centre obce, v okolí je výstavba rodinných domov, základná škola, bytové domy, námestie, reštaurácia. Budova obecného úradu má dve časti: administratívnu časť a časť slúžiacu ako požiarňa zbrojnica – samostatná časť bez prepojenia. Tento projekt rieši zmenu dispozičného riešenia v rámci 1.NP tak, aby vznikol nový priestor na kuchynský kút, došlo k prepojeniu zasadačky so sociálnym zázemím. Taktiež sa oddelí miestnosť – rozvodňa, ku ktorej sa vytvorí samostatný vstup z exteriéru a nové prístupové oceľové schodisko. Rekonštrukcia sa týka výmeny rozvodov vykurovania (vrátane

vykurovacích telies), vody, kanalizácie v rámci 1.NP. Ďalej rieši výmenu časti omietok, všetkých nášľapných vrstiev, nové obklady, nový návrh osvetlenia v zasadacej miestnosti. Dokumentácia rieši kompletnú výmenu elektroinštalácie v rámci celej administratívnej časti obecného úradu.

Zníženie energetickej náročnosti ZŠ a MŠ Bystričany – 2 500 000 €

Vybudovanie zberného dvoru v obci Bystričany – 1 200 000 €

Revitalizácia prvkov zelenej infraštruktúry – Bytové domy v obci Bystričany – 400 000 €

Výsadba, revitalizácia, obnova a ochrana verejnej zelene na verejných priestranstvách a vo vnútroblokoch, vytváranie nových plôch zelene vo vnútroblokoch a budovách, opatrenia na elimináciu vzniku tepelných ostrovov. Projektová

dokumentácia rieši revitalizáciu prvkov zelenej infraštruktúry v okolí bytových domov v obci. Cieľom revitalizácie je vytvorenie verejného priestoru s ohľadom na zachovanie existujúcich trás pre peších, doplnenie prvkov drobnej architektúry pre oddychovo –rekreačné aktivity obyvateľov všetkých vekových kategórií vrátane návrhu detského ihriska, ďalej revitalizácia existujúcej zelene s doplnením nových výsadiieb drevín a bylín ako aj rekonštrukcia a doplnenie verejného osvetlenia.

Revitalizácia prvkov zelenej infraštruktúry – Celkovo 15 lokalít – 600 000 €

Revitalizácia prvkov zelenej infraštruktúry s rekonštrukciou vnútroblokov a verejných priestorov zahŕňa celkovo 15 lokalít: centrálnu zónu obce, detské ihrisko na futbalovom ihrisku, IBV, zónu oproti ihrisku, cintorín, škola, promenádu pri potoku, ulicu

M. Nešpora, ulicu Švermovu, ulicu Osloboditeľov, ulicu Hviezdoslavovu, vstup do obce.

Rekonštrukcia termálneho kúpaliska Chalmová – 8 000 000 €

Areál termálneho kúpaliska v súčasnosti pozostáva z dvoch bazénov, budovy s vnútornými bazénmi a bufetom. Kapacity bufetu sú nedostatočné a preto sa v blízkosti hlavnej budovy bufetu nachádzajú malé prístavby, samostatné stavby, slúžiace ako sklady a rôzne prístrešky slúžiace ako terasy. Areál pôsobí neucelene a rozhádzane. Kapacity prezliekacích kabín a WC sú nedostačujúce. Areál kúpaliska je spojený s areálom kempingu. V kempingu sa nachádzajú chatky, ktoré si majitelia upravili podľa svojich predstáv. Areál kempingu pôsobí nejednotne. Analýzou okolia areálu termálneho kúpaliska vzniklo urbanistické riešenie,

ktoré sa snaží podporiť rozvoj rekreačno-volnočasovej zóny. Hlavným cieľom bolo prevádzkovo oddeliť areál kúpaliska a kempingu. Vznikli dva samostatné vstupy. V rámci rozvoja areálu kúpaliska sa počíta s vybudovaním štyroch nových bazénov. V kempingu sa počíta s rozšírením ubytovacích kapacít. Pribudla časť, ktorá je určená na ubytovanie v stanoch. Základným riešením je vytvorenie stavby, v ktorej bude umiestnená vstupná hala, administratíva, šatne, hygienické zázemie pre návštevníkov, reštaurácia kongresová sála. Na túto stavbu sa plynulo napája ochodza. Navrhovaná ochodza funkčne a prevádzkovo rozdeľuje priestory kúpaliska. Vizualne vymedzila priestor areálu kúpaliska a oddelila tak bazény s rôznymi funkciami (zábavné od relaxačných) a od športových plôch. Funkčne poskytla priestor pre menšie zázemie areálu a delí hlučnú

prevádzku exteriérových bazénov od relaxačnej a trávinatej pobytovej plochy. Celý areál a navrhované stavby sú riešené ako bezbariérové. Navrhovaná stavba vytvorila tiež hranicu na juhozápadnej strane parcely, kde sa nachádzal pôvodný plot a existujúce stavby v zlom technickom stave. Celá kompozícia objektu je lineárna s vystupujúcimi hmotami, ktoré jasne vymedzujú priestor. Nový vstup do areálu ponechávame na juhozápadnej strane parcely, kde sa počíta s vybudovaním nástupného priestoru. Technologická časť je centrálna. Nachádza sa v existujúcej stavbe medzi bazénmi. Pridaním technológie nových bazénov bude potrebné stavbu zväčšiť a prispôbiť novým potrebám.

**Rozvoj verejnej dopravy
Rekonštrukcia autobusových
zastávok a osvetlenie
prechodov pre chodcov
– 1 200 000 €**

Kompletná rekonštrukcia lokalít Vieska, Chalmová a Bystričany, smart zástavky, zelené strechy. Každý z nás môže prispieť k zlepšeniu bezpečnosti na cestách, no cesty, zástavky a celkovú dopravnú infraštruktúru treba udržiavať v požadovanom stave. Toto si na radnici veľmi dobre uvedomujeme a preto chceme zlepšiť verejnú dopravu vo všetkých troch častiach obce. Naším zámerom je, aby obec a jej cestná infraštruktúra boli bezpečné, prispôsobené pre chodcov, cyklistov, i vodičov a v neposlednom rade v rámci možností ohľaduplné k prírode.

**Podpora cyklodopravy
Cyklotrasy v obci Bystričany
– 1 000 000 €**

Cieľom je napojenie obce na budúcu hlavnú tepnu cyklodopravy na Hornej Nitre – Hornonitiransku cyklomagistralu od autobusových zastávok

v Bystričanoch a taktiež spojenie s Vieskou pre bezpečný prechod detí do školy a obyvateľov do zamestnania s využitím cyklodopravy. Projekt nadväzuje na projekt Rekonštrukcia autobusových zastávok a osvetlenie prechodov pre chodcov.

**Oblasť zdravotníctvo – CIZS
Vybudovanie nového
zdravotného strediska
– 2 000 000 €**

**Investície do bezpečného
fyzického prostredia obcí,
miest a regiónov
Kamerový systém v obci
Bystričany – 50 000 €**

**Výstavba materskej školy
v areáli základnej školy
v Bystričanoch**

**Optimalizácia trate Prievidza
– Jelšovce**

Účelom navrhovanej činnosti je optimalizácia traťového úseku medzi ŽST Prievidza

– ŽST Jelšovce, jednokoľajnej, neelektrifikovanej železničnej trate č. 122C s cieľom zvýšenia bezpečnosti, plynulosti, interoperability, konkurenčnej schopnosti a ekonomickej efektívnosti železničnej dopravy. Optimalizácia železničnej trate v danom úseku zároveň prinesie zlepšenie dostupnosti regiónu Hornej Nitry. Riešený úsek od ŽST Prievidza v žkm 28,436 po ŽST Jelšovce v žkm 45,402 má dĺžku 66,6 km.

Dotknuté obce a mestá:

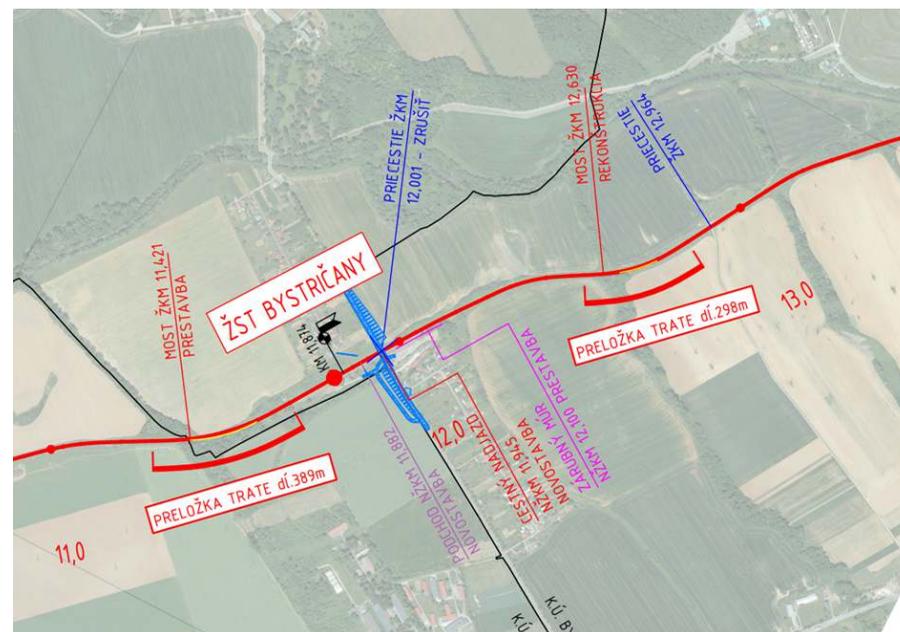
Dvorany nad Nitrou, Jelšovce, Čereňany, Nemčice, Malé Uherce, Hrušovany, Belince, Výčapy - Opatovce, Žabokreky nad Nitrou, Nováky, Zemianske Kostolany, Bystričany, Krušovce, Horné Chlebany, Pažiť, Topolčany, Oslany, Koš, Ľudovítová, Opatovce nad Nitrou, Chynorany, Prievidza, Bošany, Preseľany, Partizánske, Ludanice, Chrabrany, Kamanová, Koniarovce (okresy: Topolčany,

Nitra, Prievidza, Partizánske)

Kompletná dokumentácia je zverejnená na stránke:

www.enviroportal.sk

Text a snímka: OcÚ Bystričany

**Žijú
mezi nami:
Katka
Lukáčová**

Z Bystričian do Toskánska. Cez Londýn, Čiernu Horu, Petrohrad a Brusel.

V minulom vydaní sme v rubrike Žijú medzi nami priniesli príbeh nášho rodáka, mladého vedca žijúceho vo Švajčiarsku, Tomáša Pastierika. Do aktuálneho čísla sme hľadali scestovanú mladú ženu, ktorá žila v zahraničí, podobne ako Tomáš. Jasnou voľbou bola Katka Lukáčová, ktorá precestovala svet krížom-krážom. Po chvíľkovom zaváhaní, či je ako starostova sestra vhodná do obecných novín, sme si povedali: a prečo nie? Toto nie je článok o starostovej sestre, toto je článok o mladej, šikovnej, vzdelanej žene, ktorá nám môže

povedať rôzne zaujímavosti zo sveta a jej príbeh môže inšpirovať iných obyvateľov. Podťe si teda prečítať Katkinu neobyčajnú cestu životom i svetom.

Katkine kroky z bystričianskej základnej školy viedli na 8-ročné gymnázium do Novák. V posledných ročníkoch vážne uvažovala nad štúdiom architektúry alebo medicíny. Dodnes spomína, ako jej teta Darinka Bartošová, ktorá má v Zemianskych Kostofanoch mäsiarstvo, dávala kravské oči, ktoré na hodinách biológie pitvala. Nakoniec ju však zlákal

svet diplomacie a medzinárodných vzťahov, ktoré na univerzite v Bratislave študovala.

Počas školy absolvovala tri výmenné pobyty v zahraničí a po jej skončení išla ďalej študovať do Talianska. Pred takmer desiatimi rokmi jej prvé zahraničné kroky viedli do hlavného mesta Veľkej Británie, Londýna. Mesto, ktoré je aj pre mnoho našincov známe, či už z výletu alebo z pracovnej cesty, odštartovalo jej študijné pobyty.

V rokoch 2016 až 2017 smerovala na Balkán, študovala semester v Čiernej Hore. V tom čase krajina absolvovala prístupové rokovania o vstupe do Európskej únie. Katka ako študentka diplomacie spolupracovala s bývalou ministerkou pre európsku integráciu. Ako sa však žije bežnému obyvateľstvu tejto balkánskej krajiny? „Veľmi ťažko. V čase, keď som tam študovala, bola priemerná mzda 400 – 500 eur v čistom. Ľudia tam chodia na dovolenky a sú

radi, že v krajine je euro a môžu ním platiť, no táto mena je veľmi silná na to, aká je čiernohorská ekonomika. Je to veľmi, veľmi hornatá a kamenistá krajina, je pre nich ťažké niečo dopestovať, dochovať dobytok na mäso a mliečne výrobky, preto dovážajú veľa produktov z EÚ. Nemajú diaľnice a kvôli skalám je tam zložitá dopravná situácia. Keby zoberieme povrch krajiny a vyžehlíme ho žehličkou, získame územie veľké ako Nemecko. Síce sa spoliehajú na služby a rozmáha sa cestovný ruch, no pobrežie nie je také dlhé, ako napríklad v susednom Chorvátsku.“ Katka ďalej hovorí, že bývala v hlavnom meste, v Podgorici, no chýbala jej v ňom história, architektúra z minulosti. „Počas druhej svetovej vojny pri bombovaní všetko zbúrali. Nie sú tam žiadne historické budovy – nič, čo by pripomínalo obdobie pred vojnou. Aj tak to bolo jedno z najkrajších období môjho života. Čiernohorci sú úžasní ľudia, zlatí, ochotní vždy pomôcť, podať ruku. K Slovákom majú veľmi

pozitívny vzťah, dá sa povedať, že k nám vzhládajú a chcú nasledovať príklad Slovenska. Pozitívne nás registrujú aj vďaka Miroslavovi Lajčákovi, ktorý krajine pomáhal zapísať sa na register kandidátskych krajín do EÚ.“

V rokoch 2017 – 2018 strávila pol roka v ruskom Petrohrade. Ako sama hovorí, nebola to šálka jej kávy. Veľmi sa jej dotýkali rozdiely, ktoré v krajine videla. „Centrum mesta je vyblýskané a pozlátané. Verím, že turistov uchváti. Stačí však prejsť tri zastávky metrom a uvidíte biedu. V krajine je bohatsvo, ktoré je prerozdelené nerovnomerne. Sú tam veľmi veľké rozdiely v životnej úrovni.“ Pozitívne však hodnotí, že Petrohrad je najviac proeurópske mesto v Rusku a Petrohradčania sa cítia byť Európanmi. Na univerzite, kde študovala, mohli otvorene diskutovať a kritizovať aktuálnu politickú situáciu.

Študijné pobyty Katke pomohli pri hľadaní ďalšieho pôsobenia.

Cenné skúsenosti zúročila na stáži v Európskom parlamente. V Bruseli pracovala v tíme vtedajšieho europoslancu, dnes už zosnulého, Eduarda Kukana. „Na pána Kukana spomínam len v dobrom, veľa som sa od neho naučila. Napriek enormnej vyťažnosti, chodil všade o päť – desať minút skôr, vždy odchádzal posledný, všetko si podrobne študoval a poctivo sa pripravoval na každé stretnutie. Vo veku 79 rokov mal obdivuhodnú pracovnú morálku. Bola som tam veľmi spokojná a aj keď si ma po ukončení stáže chceli nechať dlhšie, rozhodla som sa inak.“

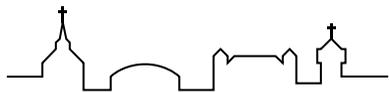
Z Belgicka sa presunula na Apeninský polostrov – do Talianska. Usadila sa v srdci Toskánska, vo Florencii, kde štyri roky študovala. Aktuálne píše záverečnú prácu a jej obhajobou na jeseň získa titul PhD. Opisuje, že Taliani majú iný štýl života ako Slováci. Zo začiatku mala problém sa mu prispôbiť. „Taliani si vedú život viac užívať, žijú

v prítomnom okamihu, nie sú v strese... Majú na to pojem – il dolce far niente – sadnúť si, nič nerobiť a užívať si to. Prvý rok som z toho bola dosť nervózna, stále som chcela niečo robiť, potom som sa etablovala. Nebolo to zlenivenie, Taliani sú veľmi, veľmi pracovití ľudia, vedia však život aj žiť, nie sa za ním naháňať.“ Zaujímavá je aj pracovná doba: „Pracujú zväčša od ôsmej. Od druhej do štvrtej majú pauzu na obed, kávu a potom opäť pracujú do ôsmej večera.“

Celé to znie veľmi pekne: štúdiá v zahraničí, cestovanie, spoznávanie iných krajín a kultúr. Možno si tento článok číta mladý človek, ktorého Katkina cesta inšpirovala, no kladie si zásadnú otázku: koľko to celé stojí a kde na to vlastne vziať peniaze? „Štúdium v Bratislave financovali moji rodičia, za čo som im veľmi vďačná. Keď som bola v zahraničí, vždy som sa snažila, aby moje mesačné náklady nepresiahli tie, ktoré by som mala na Slovensku. Ak sa tak stalo, financovala som to

z brigád – ocino nás brával na sezónne práce do Rakúska, leto pred Londýnom som bola na brigáde Work and Travel v USA. V Bruseli som mala štipendium. V Taliansku, podobne ako na Slovensku, keď si robíte doktorát, ste zamestnancom univerzity a dostávate normálne plat.“ V poslednom ročníku univerzity v Bratislave Katka pracovala aj v Stredoeurópskom inštitúte pre výskum práce, kde čiastočne pôsobí dodnes. Počas leta chce svoje sily zamerať na písanie záverečnej práce, ktorou završí svoje talianske štúdiá. A čo potom? Láka ju bytový dizajn, ktorý aj jeden rok študovala, má kreatívne myslenie a cit pre detaily. Ale vidí sa aj v práci pre európske inštitúcie. A v ktorej krajine by chcela pôsobiť? S úsmevom hovorí, že je jej to jedno, trebárs aj v Azerbajdžane, ale nevylučuje, že zostane na Slovensku, v Bratislave. Uvidíme, čo prinesie čas a kam Katku pracovné príležitosti zavejú. Držíme palce v ďalšej kariére.

*Text: Paulína Poliaková
Foto: ABO Photography*

naše bystričany

Vychádza: dvakrát ročne

Vydáva: Obec Bystričany

Adresa: Obecný úrad Bystričany

M. Nešpora 1/17, Bystričany 972 45

2023/1, III. ročník

Nepredajné